

Sygn. akt VII U 187/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 31 maja 2021 r. w Warszawie

sprawy G. Ż.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o ustalenie kapitału początkowego

na skutek odwołania G. Ż.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

z dnia 15 listopada 2018 r. znak: (...)(...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala wysokość kapitału początkowego odwołującej się na dzień 1 stycznia 1999 r. w kwocie 142 834,78 zł (sto czterdzieści dwa tysiące osiemset trzydzieści cztery złote i 78/100) przyjmując, że podstawa wymiaru kapitału początkowego wynosi 1 323,44 zł (tysiąc trzysta dwadzieścia trzy złote i 44/100), a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 108,40%,
2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie,
3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. na rzecz odwołującej się G. Ż. kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Monika Roslan- Karasińska

Sygn. akt VII U 187/19

UZASADNIENIE

G. Ż. za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddziału w W., 8 stycznia 2019 r. złożyła odwołanie od decyzji z 15 listopada 2018 r., znak: (...) -2018, o ponownym ustaleniu kapitału początkowego, w części w jakiej organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy ubezpieczonej okresu jej zatrudnienia i wynagrodzenia uzyskiwanego w latach 1979-1982 i 1985-1991 w Krajowym Związku (...). Ubezpieczona podkreśliła, że składki za sporny okres były regularnie odprowadzane, a organ rentowy jest w posiadaniu pełnej dokumentacji osobowo-pracowniczej dotyczącej ww. okresu zatrudnienia. Dodała, że organ rentowy, wydając zaskarżoną decyzję, nie uwzględnił części przedłożonych dokumentów, dotyczących pracy w ww. zakładzie pracy, wobec czego zawniosowała o przeprowadzenie dowodu z całej załączonej do akt organu rentowego dokumentacji, w tym z dokumentów zawartych w jej aktach osobowo-płacowych,

a w razie potrzeby również o przeprowadzenie dowodu z zeznań wskazanych przez nią świadków. Nadmienila, że w ww. zakładzie pracy przepracowała wiele lat, uzyskując z tego tytułu ustalone wynagrodzenie, wobec czego brak jest podstaw do zakwestionowania jego wysokości przez organ rentowy. Mając na uwadze powyższą argumentację, ubezpieczona G. Ż. wniosła

o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ponowne ustalenie wartości kapitału początkowego

z uwzględnieniem wszystkich przebytych przez nią okresów składkowych i nieskładkowych (odwołanie z dnia 8 stycznia 2019 r. k. 3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi

na odwołanie z dnia 12 lutego 2019 r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy wskazał, że odwołująca domaga się uwzględnienia zarobków uzyskiwanych z tytułu zatrudnienia w Krajowym Związku (...) w W. w latach 1979 -1990 oraz Ośrodka (...) w W. w latach 1990-1991. Jednakże zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, które miałyby potwierdzać podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w tych okresach, z 8 lutego 2000 r., wystawione zostały odpowiednio na drukach z 2016 i 2002 r. Zgodnie z art. 177 § 1 pkt. 4 k.p.c. Sąd może zawiesić postępowanie z urzędu, jeżeli ujawni się czyn, którego ustalenie w drodze karnej lub dyscyplinarnej mogłoby wywrzeć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy cywilnej. Organ rentowy wskazał, że w dniu 8 lutego 2019 r. skierował do Prokuratury Rejonowej W.-P. w W. zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 270 § 2 k.k., polegającego na podrobieniu wskazanych dokumentów i użyciu ich za autentyczne. Na tej podstawie organ rentowy zwrócił się o zawieszenie niniejszego postępowania do czasu zakończenia postępowania przygotowawczego, toczącego się w Komendzie Rejonowej Policji W.

VI pod nadzorem Prokuratury Rejonowej W. P. w W.

pod sygn. akt PR 2Ds.185.2019 (odpowiedź na odwołanie z dnia 12 lutego 2019 r. k. 4 a.s.).

Niniejsze postępowanie zostało na podstawie art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c. zawieszono postanowieniem z 23 września 2019 r., a podjęte postanowieniem z 10 października 2019 r. (postanowienia k.31-34, 39 a.s.).

W dalszym toku postępowania stanowiska stron nie uległy zmianie. Wobec umorzenia postępowania przygotowawczego, odwołująca podniosła, że organ rentowy nie udowodnił, aby przedstawione przez nią dokumenty zostały sfalszowane. G. Ż. wskazała, że pomimo braku pieczętki drugiej osoby na drukach Rp-7, kwoty w nich przedstawione są zgodne z dokumentami źródłowymi – umowami o pracę, angażami, świadectwami pracy.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 17 grudnia 1979 r. do 3 października 1984 r. G. Ż. była zatrudniona w Laboratorium (...) na stanowisku Mistrza, a od 15 sierpnia 1985 r. do 31 stycznia 1991 r. na stanowiskach Specjalisty ds. kolekcji i (...) magazyniera. W okresach od 8 grudnia 1982 r. do 15 sierpnia 1985 r. od 9 marca do 1 grudnia 1989 r. odwołująca korzystała z urlopu wychowawczego. 8 lutego 2000 r. pracodawca wystawił odwołującej Zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, wskazując,

że wynagrodzenie odwołującej w 1979 r. wyniosło 2 503 zł, 1980 r. – 89 520 zł, 1981 r. – 91 689 zł, 1982 r. – 125 570 zł, 1985 r. – 81 518 zł, 1986 r. – 291 084 zł, 1987 r. – 310 630 zł, 1988 r. – 540 330 zł, 1989 r. – 2 001 910 zł, 1990 r. – 438 000 zł (świadectwa pracy w nieponumerowanych aktach organu rentowego).

W okresie od 1 lutego 1990 r. do 11 października 1991 r. G. Ż. była zatrudniona w Ośrodku (...) na stanowiskach Magazyniera i Kierownika zakładu produkcyjnego. 8 lutego 2000 r. pracodawca wystawił odwołującej Zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, wskazując, że wynagrodzenie odwołującej w 1990 r. wyniosło 7 987 200 zł, a w 1991 r. – 13 600 000 zł. (świadectwa pracy w nieponumerowanych aktach organu rentowego).

28 maja 2018 r. odwołująca złożyła wniosek o emeryturę, dołączając do wniosku

m.in. zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (Rp-7) od ww. pracodawców, wystawione z datą 5 sierpnia 2002 r. i podpisane przez prezesa zarządu J. W. (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu w nieponumerowanych aktach organu rentowego).

Decyzją z 3 lipca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. przyznał odwołującej G. Ż. prawo do emerytury od 1 maja 2018 r., tj. od daty nabycia uprawnień do emerytury. Decyzjami z 17 lipca i 3 sierpnia 2018 r. (na podstawie decyzji dotyczących kapitału początkowego wydanych 20 czerwca 2018 r. i 1 sierpnia 2018 r.) organ rentowy na wniosek odwołującej dokonywał przeliczenia emerytury, ustalając jej kwotę brutto – 1794,43 zł. Do powyższych decyzji nie uwzględniono wysokości zarobków odwołującej z lat 1979-1982 i 1985-1991 z uwagi na brak pieczętki i podpisu drugiej osoby upoważnionej do wystawienia druku Rp-7 (decyzje z 20.06.2018r., 3.07.2018r., 17.07.2018r., 1.08.2018r., 3.08.2018r.

w nieponumerowanych aktach organu rentowego i aktach kapitału początkowego).

28 sierpnia 2018 r. G. Ż. wniosła odwołanie od decyzji z 1 sierpnia 2018 r.

w przedmiocie wysokości kapitału początkowego. Odwołująca wskazała m.in., że posłużenie się do wyliczeń wynagrodzeniem minimalnym za lata 1979-1982 i 1985-1991 jest dla niej krzywdzące, ponieważ we wskazanym okresie zajmowała stanowiska kierownicze i uzyskiwała wynagrodzenie zbliżone do średniej krajowej. Do odwołania ubezpieczona załączyła zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu w Laboratorium (...) – wystawione z datą 8 lutego 2000 r. i podpisane przez Główną Księgową Z. P. i Zastępcę Prezesa Zarządu T. B. (odwołanie z 28 sierpnia 2018 r. i załączniki w nieponumerowanych aktach organu rentowego).

Skarżoną Decyzją z 15 listopada 2018 r., znak: (...) (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział

w W., działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponownie ustalił dla wnioskodawczyni G. Ż. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 834,60 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od dnia 1 stycznia 1989 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 68,36%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego organ rentowy ustalił w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, wynoszącego 68,36% przez kwotę bazową, tj. 1.220,89 zł określoną w ustawie powołanej w części I decyzji ($68,36\% \times 1.220,89 \text{ zł}$

= 834,60 zł), okresy składkowe w łącznym wymiarze 23 lat, 4 miesięcy i 15 dni oraz nieskładkowe, tj. okresy sprawowania opieki nad dzieckiem w łącznym wymiarze 1 roku, 10 miesięcy i 25 dni oraz pozostałe w wymiarze 9 dni, czyli łącznie 23 miesiące, a także współczynnik proporcjonalny

do wieku oraz okresu składkowego w wysokości 85,50% oraz średnie dalsze trwanie życia

w wymiarze 209 miesięcy. Kapitał początkowy ustalony na 1 stycznia 1999 r. wyniósł

109 413,59 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił dochodów uzyskiwanych w latach 1979-1982 i 1985-1991 wskazując, że przedłożony przez ubezpieczoną środek dowodowy w postaci zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (Rp-7)

z Krajowego Związku (...) budzi wątpliwości, co do jego autentyczności (decyzja ZUS z 15 listopada 2018 r., znak: (...) -2018 w nieponumerowanych aktach kapitału początkowego).

Do obliczenia kapitału początkowego w skarżonej decyzji, organ rentowy nie uwzględnił dochodów ubezpieczonej za 1979 r. w wysokości 2 503 zł, 1980 – 89 520, 1981 – 91 689, 1982 – 125 570, 1985 – 81 518, 1986 – 291 084, 1987 – 310 630, 1988 – 540 330, 1989 – 2 001 910, 1990 – 438 000 i 7 987 200, 1991 – 13 600. Za okres od 17 grudnia 1979 r. do 7 grudnia 1982 r. przyjęto wynagrodzenie minimalne, zaś za lata 1985-1991 przyjęto wynagrodzenie na podstawie przedłożonych angaży i umów o pracę (decyzja ZUS z 15 listopada 2018 r., znak: (...) -2018 w nieponumerowanych aktach kapitału początkowego, pismo organu rentowego k.13 a.s.).

8 lutego 2019 r. organ rentowy zawiadomił Prokuraturę Rejonową W. – P. o popełnieniu przestępstwa polegającego na podrobieniu dokumentu oraz użyciu go

za autentyczny, tj. czynu z art. 270 § 1 k.k. Wskazano w nim, że zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (Rp-7) z Krajowego Związku (...) za lata 1979-1990 z datą wystawienia 8.02.2000 wystawione jest na druku z 2016 r., a zaświadczenie z Ośrodka (...) za lata 1990-1991 z datą wystawienia 8.02.2000 – na druku z 2002 r. Postępowanie przygotowawcze było nadzorowane przez Prokuraturę Rejonową W. – P. pod sygn. akt PR 2 Ds. 185.2019 i zostało zakończone 23 sierpnia 2019 r. wydaniem postanowienia o umorzeniu dochodzenia z powodu niewykrycia sprawcy (zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa k. 22-23, informacja k.38 a.s.).

Postanowieniem z 9 listopada 2020 r. Sąd Okręgowy (...) VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zobowiązał organ rentowy do przedstawienia hipotetycznego wyliczenia kapitału początkowego dla odwołującej G. Ż. z uwzględnieniem wysokości wynagrodzeń z okresów spornych (postanowienie z 9 listopada 2020 r. k.72 a.s.).

Wykonując powyższe zobowiązanie Sądu, organ rentowy w piśmie procesowym z 1 grudnia 2020 r. przedstawił hipotetyczne wyliczenie kapitału początkowego, przyjmując podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1323,44 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych,

tj. od dnia 1 stycznia 1985 r. do dnia 31 grudnia 1994 r. (1985 – 169 327 zł, 1986 – 291 084 zł, 1987 – 310 630 zł, 1988 – 540 330 zł, 1989 – 2 001 910 zł, 1990 – 9 848 603 zł, 1991 – 16 125 806 zł, 1992 – 42 046 000 zł, 1993 – 62 696 000 zł, 1994 – 58 425 000 zł). Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 108,40%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego organ rentowy ustalił w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, wynoszącego 108,40% przez kwotę bazową, tj. 1.220,89 zł określoną w ustawie powołanej w części I decyzji ($108,40\% \times 1.220,89 \text{ zł} = 1323,44 \text{ zł}$), okresy składkowe w łącznym wymiarze 23 lat, 4 miesiące i 15 dni oraz nieskładkowe, tj. okresy sprawowania opieki nad dzieckiem w łącznym wymiarze 1 roku, 10 miesięcy i 25 dni oraz pozostałe w wymiarze 9 dni, czyli łącznie 23 miesiące, a także współczynnik proporcjonalny do wieku oraz okresu składkowego w wysokości 85,50% oraz średnie dalsze trwanie życia w wymiarze 209 miesięcy. Kapitał początkowy ustalony na 1 stycznia 1999 r. wyniósł 142 834,78 zł. (pismo procesowe z 1 grudnia 2020 r. z załącznikiem k.78-81 a.s.).

Postanowieniem z 13 stycznia 2021 r. Sąd Okręgowy (...) Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego na okoliczność wyliczenia prawidłowej wysokości kapitału początkowego G. Ż. na podstawie akt sprawy (postanowienie z 13 stycznia 2021 r. k.92 a.s.).

W opinii z 9 marca 2021 r. biegła sądowa z zakresu rachunkowości i finansów (...) dokonała wyliczenia wynagrodzenia ubezpieczonej za sporne lata jej zatrudnienia

w oparciu o dokumentację zawartą w aktach osobowych, w tym zaświadczenia i świadectwa pracy oraz dokonała zestawienia wysokości dochodów i ich stosunku do przeciętnego wynagrodzenia

za lata 1973-1998. Biegła sądowa wskazała, że przy uwzględnieniu do obliczeń kwestionowanych przez organ rentowy druków Rp-7, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 10 kolejnych lat kalendarzowych wyniósł 108,40% (1985 – 169 327 zł, 1986 – 291 084 zł, 1987 – 310 630 zł, 1988 – 540 330 zł, 1989 – 2 001 910 zł, 1990 – 10 148 603 zł, 1991 – 16 125 806 zł, 1992

– 42 046 000 zł, 1993 – 62 696 000 zł, 1994 – 58 425 000 zł). Następnie do obliczenia kapitału początkowego biegła przyjęła podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1323,44 zł, okresy składkowe w wymiarze 280 miesięcy oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 22 miesięcy oraz średnie dalsze trwanie życia w wymiarze 209 miesięcy. Tak obliczony kapitał początkowy

na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 142 851,50 zł. Biegła zaznaczyła, że wysokość kapitału różni się o 16,72 zł od hipotetycznego wyliczenia dokonanego przez ZUS z uwagi na błędne zaokrąglenie dokonane przez organ rentowy (opinia biegłej sądowej z zakresu rachunkowości i finansów (...) z 9 marca 2021 r. k.107-118 a.s.).

Organ rentowy w piśmie procesowym z 12 kwietnia 2021 r. podtrzymał hipotetyczne wyliczenie wskazane w piśmie z 1 grudnia 2020 r. wskazując, że zgadza się z opinią biegłej co do wysokości wskaźnika – 108,40%, jednak nie zgadzając się co do kwoty przyjętej w 1990 r., która wynosi 10 148 603 zł – z tą kwotą wskaźnik wyniósłby 108,64% (pismo organu rentowego z 12 kwietnia 2021 r. k.131 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie ww. dowodów, które za wyjątkiem zaświadczeń Rp-7 od pracodawców Laboratorium (...), nie były przedmiotem sporu między stronami postępowania.

W ocenie Sądu wskazane zaświadczenia, mimo zakwestionowania ich przez organ rentowy, są dokumentami wiarygodnymi. Niewątpliwie dokumenty te były antydatowane – oba zaświadczenia noszą datę 8 lutego 2000 r. podczas gdy zostały wypełnione na drukach pochodzących z 2002 i 2016 r. Mimo to, zdaniem Sądu informacje w nich zawarte są wiarygodne, bowiem kwoty dochodów odwołującej w spornym okresie, są w nich tożsame jak w zaświadczeniach przedłożonych wcześniej, a wystawionych z datą 5 sierpnia 2002 r.

i podpisanych przez prezesa zarządu – J. W.. Organ rentowy nie kwestionował informacji przedstawionych w zaświadczeniach z 5 sierpnia 2002 r., a jedynie ponosił, że nie mogą one być uwzględnione do przeliczenia kapitału początkowego z uwagi na brak podpisu i pieczętki drugiej osoby upoważnionej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie G. Ż. zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020r. poz.53 ze zm.), zwanej ustawą emerytalną, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Na podstawie art. 174 ust. 2 w/w ustawy przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Z kolei w myśl art. 174 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18 z tym, że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999r. Dyspozycja powołanego art. 174 ust. 3 odsyła do treści art. 15. Zgodnie z art. 15 ust. 1 i 6, podstawę wymiaru emerytury stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego:

- 1) w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę, albo
- 2) w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresy podlegania ubezpieczeniu.

Zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy emerytalnej, do podstawy wymiaru emerytury lub renty, o której mowa w ust. 1 i 2, dolicza się kwoty przysługujących ubezpieczonemu w danym roku kalendarzowym wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy oraz kwoty zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego, opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku wyrównawczego, świadczenia wyrównawczego lub dodatku wyrównawczego, a także wartość rekompensaty pieniężnej ustaloną zgodnie z pkt 3 załącznika do ustawy z dnia 6 marca 1997 r.

o zrekompensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent. Do podstawy wymiaru wlicza się również kwoty zasiłków dla bezrobotnych, zasiłków szkoleniowych lub stypendiów wypłaconych z Funduszu Pracy za okres udokumentowanej niezdolności do pracy, z zastrzeżeniem ust. 3a.

Jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy (art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej).

Stosowane do przepisu art. 175 ust. 1 zd. 2 ustawy emerytalnej, postępowanie w sprawie ustalenia kapitału początkowego przebiega według zasad dotyczących ustalenia prawa do świadczeń przewidzianych w ustawie (w szczególności chodzi tu o katalog środków dowodowych, jakie służą ubezpieczonemu w postępowaniu przed organem rentowym do wykazania zarówno stażu ubezpieczonego, jaki i wysokości przychodów).

Zgodnie z § 21 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r., Nr 237, poz. 1412), środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobków lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury dla pracowników (także wysokości kapitału początkowego) są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Brak odpowiedniej dokumentacji płacowej i innych dokumentów, na jakie wskazuje cytowany przepis, przeważnie uniemożliwia prawidłowe ustalenie w zakresie wysokości wynagrodzenia za pomocą innych środków dowodowych. Jest to bowiem trudne z uwagi na szczególność takich danych przy znacznej najczęściej odległości czasowej. Zaliczenie zaś nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (zob. wyrok Sądu Najwyższych z 9 stycznia 1998r. II UKN 440/97). Jednocześnie w orzecznictwie podkreśla się jednak, że w postępowaniu odwoławczym od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie ma ograniczeń co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków i w myśl art. 473 k.p.c. wysokość wynagrodzenia może być dowiedziona wszelkimi dostępnymi dowodami przewidzianym w Kodeksie postępowania cywilnego. Rzeczą sądu jest natomiast ocena wiarygodności przedstawionych w toku postępowania dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 lipca 1997r. II UKN 186/97, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 4 marca 1997r. III AUa 105/97).

Mimo braku ograniczeń dowodowych w postępowaniu przed sądami ubezpieczeń społecznych nie można zapominać, że wysokość zarobków stanowiących podstawę wyliczenia składki na ubezpieczenia społeczne nie może być ustalana w sposób hipotetyczny, przybliżony, oparty jedynie na domniemaniu czy też uprawdopodobnieniu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 czerwca 2007r., III AUa 482/07, Apel. - W-wa 2008, nr 1; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007r., I UK 36/07, LEX nr 390123; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2013r., II UK 315/12, LEX nr 1375196; wyroki Sądu Apelacyjnego w Lublinie: z dnia 14 sierpnia 2012r., III AUa 322/12, LEX nr 1213861; z dnia 4 października 2012r., III AUa 305/12, LEX nr 1223273; z dnia 19 grudnia 2012r., III AUa 1009/12, LEX nr 1237287; wyroki Sądu Apelacyjnego w Gdańsku: z dnia 5 października 2012r., III AUa 565/12, LEX nr 1223165 i z dnia 22 stycznia 2013r., III AUa 1244/12, LEX nr 1280044; wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21 sierpnia 2013r., III AUa 459/13, LEX nr 1363361). Zadaniem Sądu w sprawach o wysokość emerytury, a także kapitału początkowego jest więc dokładne ustalenie wysokości wynagrodzenia otrzymywanego przez ubezpieczonego w danym okresie. Zarobki za poszczególne miesiące

i wybrane lata kalendarzowe muszą być wykazane w sposób niebudzący wątpliwości, w ściśle określonej kwotowo wysokości.

Dodatkowo regułą jest, że podstawę wymiaru świadczenia stanowią te przychody, których dotyczy obowiązek opłacania składki (nie jest to jednak reguła bezwzględna). Jak stwierdził Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 18 października 2007r. (III AUa 970/07, Apel. - W-wa 2008, nr 1), przy ustalaniu, czy istnieje/istniał obowiązek opłacania składki na ubezpieczenie społeczne od określonych składników wynagrodzenia i innych świadczeń ze stosunku pracy, stosuje się przepisy obowiązujące w okresie, z którego wynagrodzenie jest uwzględniane w podstawie wymiaru.

W niniejszej sprawie G. Ż. domagała się uwzględnienia przy obliczeniu kapitału początkowego zarobków osiągniętych w trakcie jej zatrudnienia w Laboratorium (...). Sąd miał przy tym na względzie, że co do zasady okoliczności faktyczne sprawy w zakresie faktu zatrudnienia odwołującej jako pracownika w ww. przedsiębiorstwach w latach 1979-1991 nie były sporne. Wydając skarżoną decyzję organ rentowy nie uwzględnił jednak wysokości zarobków odwołującej, początkowo kwestionując zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (Rp-7) z uwagi na brak podpisu drugiej upoważnionej osoby,

a po złożeniu przez odwołującą dodatkowych egzemplarzy zaświadczeń, podpisanych przez dwie osoby – kwestionując wiarygodność przedłożonych dokumentów. Jak wskazano we wcześniejszej części niniejszego uzasadnienia, zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawione odwołującej przez ww. pracodawców, pomimo ich kwestionowania przez organ rentowy, Sąd uznał za wiarygodne. Przedstawione w zaświadczeniach datowanych na 5 sierpnia 2002 r. i 8 lutego 2000 r. kwoty dochodów ubezpieczonej w latach 1979-1991 były tożsame, nie kwestionowano przy tym uprawnień osób podpisanych na zaświadczeniach.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie ww. dokumentów oraz opinii biegłej z zakresu rachunkowości (za wyjątkiem zawartej opinii biegłej pomyłki co do dochodu ubezpieczonej za 1990 rok) ustalił, że wynagrodzenie G. Ż., które powinno zostać wzięte pod uwagę do wyliczenia kapitału początkowego wynosi:

- za 1979 r. – 27 768 zł;
- za 1980 r. – 89 520 zł;
- za 1981 r. – 91 869 zł;
- za 1982 r. – 125 570 zł;
- za 1984 r. – 114 194 zł;
- za 1985 r. – 169 327 zł;
- za 1986 r. – 291 084 zł;
- za 1987 r. – 310 363 zł;
- za 1988 r. – 540 330zł;
- za 1989 r. – 2 001 910 zł;
- za 1990 r. – 9 848 603 zł;
- za 1991 r. – 16 125 806 zł.

Prezentowane wyżej dane, w ocenie Sądu, należało uwzględnić na poczet ustaleń wysokości kapitału początkowego, co skutkowało uzyskaniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru równym 108,40% oraz podstawą wymiaru

wynoszącą 1323,44 zł. W konsekwencji powyższego wyliczenie kapitału początkowego odwołującej wyniosło 142 834,78 zł.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. dokonał stosownej zmiany decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 15 listopada 2018 r., o czym orzekł zgodnie z sentencją wyroku.

Sąd oddalił odwołanie w części dotyczącej wyliczenia kapitału początkowego z uwzględnieniem dochodu odwołującej za 1990 r. ponad kwotę 9 848 603 zł, bowiem nie wynika ona z przedłożonych w niniejszym postępowaniu dokumentów.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł w pkt 2 wyroku mając na względzie zasadę odpowiedzialności za wynik procesu określoną w art. 98 § 1 i 2 k.p.c. Na koszty postępowania, którymi obciążony został organ rentowy – jako strona przegrywająca postępowanie – złożyły się koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika odwołującego wynoszące 180 zł zgodnie z § 9

ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1800).